

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari.“ Narodna poslovice.

Urednik, odgovoran: dr. Matko Mandić, u Puli, u ul. Matke Mandić, broj 10. Uredništvo se nalazi u ul. Matke Mandić, broj 10. Uredništvo se nalazi u ul. Matke Mandić, broj 10.

Novici za predbroju, oglaš. itd. mogu se nagutavati u Polu, u ul. Matke Mandić, broj 10. Uredništvo se nalazi u ul. Matke Mandić, broj 10.

Kod svake vrste, točno otkupiti, pruzame i najbolju cenu, predbroju.

Uredništvo se nalazi u ul. Matke Mandić, broj 10. Uredništvo se nalazi u ul. Matke Mandić, broj 10.

Uredništvo se nalazi u ul. Matke Mandić, broj 10. Uredništvo se nalazi u ul. Matke Mandić, broj 10.

Celovao račun br. 247.549
Izdavač: Matko Mandić, broj 10.

Izlazi sv. tjednik i petka u godinu.
Nekimani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani nećemo, a ne-čakirani nećemo.
Preporuča se poštovanjem: 12 K za obič. na godinu, 6 K za seljake, 3 K za pol. godine, 3 K za pol. godine.
Lavan carovine više poštovana. Pula i ostalo se u Puli.
Pojedini broj stoji 10 h. koli u Puli, toli izvan nje.
Uredništvo se nalazi u ul. Matke Mandić, broj 10. Uredništvo se nalazi u ul. Matke Mandić, broj 10.

Odgovorni urednik i izdavač: Štepo Givić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik: prof. Matko Mandić u Trstu.

Službeni irendentizam.

I.
Iz razloga, koje navedosmo u zadnjem broju, vraćamo se tekak danas na glavnu skupštinu zloglasnog društva „Dante Alighieri“, obdržavanu dne 27. pr. mj. u Veroni. Svrha toga društva poznata je dovoljno našim čitateljima. Pravidna svrha mu je širiti talijansku prosvjetu među Talijani u i izvan kraljevine, a prava mu je svrha promicati i podpirati izvan Italije irendentiste i njihova težnje.

Ime neumrlag pjesnika, komu dižu irendentiste spomenike u nespasenih pokrajina Austrije, služi im kao znamenje ili kao zastava, pod kojom se imadu naći narodno-politički sjedinjeni svi oni, koji govore i čute talijanski. O toj svrsi ovoga društva jesu davno na čistu svi oni, kojim su moždani u redu, osim onih, koji neće hotimice da vide ono, što svi drugi vide.

Skupštini predsjedao je jedan od najvidjnjih muževa Italije, profesor, senator i glasovit povjesničar Villari, koji je nas čelu tomu društvu i koji nije do sada nigdje zaključio svoja irendentistička čuvstva. Tomu čuvstvu dao je on očita izraza na svih skupštinah društva „Dante Alighieri“, kojim je on predsjedao. I na zadnjoj skupštini ostao je vjeran svojoj prošlosti i svomu programu.

U svojem pozdravnom govoru kazao je među ostalim, da treba pomoći braći, koja se na istočnim obalah jadranskoga mora bore proti Hrvatima.

Ovu preporuku njegovu čuo je i zastupnik talijanske vlade, državni podtajnik Talama, koji je službeno na skupštinu došao, te njoj izručio pozdrave i vlade i kralja. Zastupnik talijanske vlade kazao je otvoreno, da vlada sledi korak sa korakom u otklanjanju društva „Dante Alighieri“, da se ona radije mirnim pobjedom toga društva, jer da ove čuvaju ugled Italije i da umoljavaju njezinu nadu u budućnost.

Osim pozdravnog govora predsjednika Villaria i pozdrava državnog podtajnika Talama, bijahu najglavnije točke dnevnoga reda te skupštine sledeca dva pitanja: 1. Odnosaji Italije napram Albaniji; 2. Zavod sv. Jeronima u Rimu.

U novije doba zanima se i javno mnijenje Italije ponajviše sa pitanjem Albanije pa nije čudo, što je ono došlo i na dnevni red skupštine društva „Dante Alighieri“, u kojemu je prividna svrha širiti talijansku prosvjetu na čitavoj istočnoj obali jadranskoga mora.

Na temelju izvještaja grofa Donata Sarmantellia stvorila je skupština o tom pitanju zaključak, kojim se pozivlje talijanska vlada, da ustroji u Skadru obrtnu školu i trgovački posredovateljni ured sa uzočnim skladstvom; u Kosovskom vijetlu da podigne službene konzulate; u gradovima Preveza, Drač i Valona, da osnuje državne talijanske škole.

Nadalje poziva se vlada, da prouči i razudi, koje bi željeznice pruže na balkan-škim polumotku najbolje odgovarajuće intezesom Italije i Albanije; i konačno, da predloži svojim nadležnim Sultanu, da se u-

terani Italije posvema slažu sa interesima turskoga carstva u pogledu samouprave Albanije. Skupština izjaviše napokon, da Italija neide zitim, da zadobije Albaniju, izuzam slučaj, ako bi kojoj drugoj vele-vlasti palo na misao da si ju hoće prisvojiti. Italija da mora svimi silami nastojati, da Albanci zadobiju samoupravu, koja bi njihovoj užoj domovini zajamčila glavne uvjete zdrave uprave i društvenog reda, kao što pravedna sudbenost, mirni posjed i obćenita javna sjegurnost.

Radi drugog pitanja: „zavod sv. Jeronima“ prisustvovalo je skupštini zapovjednik razbojničkih provalnika u zavod sv. Jeronima, zloglasni Tito Alacovich, koji je zagovarao predlog odaslanika najmarljivije podružnice „Dante Alighieri“ iz Vidma. Predlog rečene podružnice glasio je: „Dante Alighieri“ izjavljuje sa svoje skupštine u Veroni, da je Vatikan, sledeci svoj stalni sustav kušao da preobrazi dalmatinski zavod sv. Jeronima u prototalijansko sjemenište, te dok očekujemo pravicu od suda, odobravamo postupanje Dalmatinaca, koji neobranjeni i bez izgleda, u ime Italije prkose nasilju i očekuju, da će narodi sa tihim poštovanjem pripraviti put bratstvu ljudi“.

Skupština neprihvatilše taj predlog uzprkos toplom zagovoru videnskili odaslanika i usupor besnilu harambaše Alacovicha, koji je ostao silno razočaran, što su članovi skupštine počinili izdajstvo na narodnoj stvari. Skupština, oprez-niji i lukaviji od propalog „grofa“, stvo-riše zaključak, da pošto je pitanje zavoda sv. Jeronima sada u rukah sudbenih ob-lasti kraljevine Italije, društvo „Dante Alighieri“ ograničuje se za sada na to, da sledi sam daljnji razvitak toga pitanja sa čuvstvom najživlje simpatije.

Osim navedenih pitanja, razpravljalo se je na toj skupštini i o drugih predmetih: manje važnosti: Tako je skupština rješila: pitanje o zaštiti talijanskih izseljenika na temelju izvještaja državnog zastupnika Ravaz. Razpravljeno bijaše nadalje: pitanje: o uvedenju talijanskog jezika u pučke škole u Egiptu i to na temelju izvještaja gdje. Galzelli, članice podružnice u Aleksandriji. Nu ova pitanja, ne samo što su manje vrijednosti, nas se približe: nimalo netiču, dočim su prva dva pitanja, ono naime o širenju talijanstva na istočnim obalah našeg mora; i legacija proti Hrvatima zavodu u Rimu za naš od velike važnosti, pa ćemo se radi toga na ista i u budućem vratiti.

Interpelacije.

U zadnjem zasjedanju istarskoga sabora podnesene su od strane članova hr-vatsko-slovenskoga na c. kr. vladu još sledeca interpelacije u posljednjih sjed-nicah, kako bijaše to u našem izvještaju, o saborskom djelovanju na odnosnih mjestih spomenuto:

Interpelacija

zast. Matka Mandića i drugova na c. kr. vladu.

U javnih glasilih Primorja moglo se je nedavno čitati pritužaba na zalostne zdravstvene odnoseje u obćini Creskoj. Između ostaloga navesti ćemo samo jedan slučaj, koji bijaše javno razpravljan a od nikoga pobijan, i koji govori jasno o raz-trovanih zdravstvenih odnosajih u ovoj obćini.

U selu Dragozetićah obolio je pogibeljno mjeseca augusta svećenik Mate Rossi, rodom iz grada Cresa. Njegovu rođjaku poslase brže bolje po obćinskoga lječnika u Cres, ali ovaj mjesto da se odazove pozivu i svojoj dužnosti, stade se po obćitaju otimati i izgovarati, tim, da nemože k bolestniku, jer da mu je konj šepav. Sledeceg dana poslali su rođjaci ponovno svoga čovjeka sa dva konja iz Dragozetićah u Cres po lječnika. Nu ovaj najde novu izpriku; da ne može zena ime jahati; son smagna enon psso cavalcar. Poslali su napokon po lječnika i po treći put svoje ljude za ladjom, ali se lječnik ni sada ne odazove pozivu, već odsječe srdito ljudem, da se on ne ide utopiti; mi non me vado negar, con sta bora“.

Naknadno se je javilo, da je onaj čestiti svećenik u groznih mukah izpuštio svoju plemenitu dušu poput divljeg crnca srednje Afrike bez lječnika i lječničke pomoći.

Ne tvrdimo, da je rečeni svećenik preminuo jedino radi toga, što mu nebi-jaše pružena lječnička pomoć, ali tvrdimo nasuprot najodlučnije, da je onaj lječnik zanemario svoju svetu dužnost i kao lječ-nik i kao čovjek, te pitamo radi toga vi-soku c. kr. vladu:

1. Jesu li joj poznati ovi nezdravi i raztrovani zdravstveni odnosaji u obćini Creskoj?

2. Ako nisu, hoće li se čim prije o navedenom dati izvjestili, i tada potrebite korake poduzeti, da se što takva više ne dogodi.

Kopar, 20. 9. 1901. (Sledje podpisi.)

Interpelacija

zastupnika Matka Mandića i drugova na visoku c. kr. vladu.

Negdje god. 1898. doznačeno bijaše od strane c. kr. vlade obćinskomu glav-arstvu u Vižnadi 4400 for. za popravak i gradnju puteva i cesta, da si siromasni narod kod toga djela zaahizi komad kruha pošto, ga je one godine tri nerodica. Kako se čitalo u javnih glasilih, ob-ćinsko zastupstvo bilo je zaključilo da će od sela Ferenci do Božjeg polja potrositi 800 for. za popravak puta ili ceste. Mjesto te svote potrosilo se je samo 326 for. Sa strane od vale Gradule nije ni danas cesta jošte dovršena. Poreznoj obćini Kaštelu doznačije svotu od 800 for. ali su ceste sagrađene na Črniku posve zapuštena.

Poreznoj obćini Labinjci nije imalo pripasiti ništa od gornje svote, ali njoj je ipak nešto doznačilo obćinski načelnik iz stranačkih razloga.

Mjestnoj obćini Vižnada bijaše na-dalje doznačeno za sav-puk, koji je: glad trpio radi nerodice 1200 for. za nabavu kuruza. Kuruza nabavise i podjeliše tako, da su veći dio dobili pristaše obćinske uprave, narak i ne bili potrebni, dočim nisu dobili ništa mnogi drugi obćinari, premda bijaše obćini poznato, da su ve-riki siromasi i da imaju mnogobrojne obitelji.

Na temelju navedenoga pitaju podpi-sani visoku c. kr. vladu:

1. Da li joj je poznato, kamo i kako bijahu potrošeni ono 4400 for. doznačenih glav-arstvu obćine Vižnada?

2. Da li je istoj poznato, da se je u istoj obćini kuruza nabavljena od državne podpore pristrano i nepravedno dičila?

U Kopru, 20. septembra 1901. (Sledje podpisi.)

DOPISI

Iz Voleskog, početkom oktobra (Razno). Koliko Talijanom leži na srecu naša obćina, vidi se najbolje iz pisanja njihovog plaćenika i hrvatskog izroda Krstića. Dočim je do sada obično u hrvat-skom narječju bjuvao na Hrvate, začeo je sada pisati članke proti Hrvatima u talijanskom i njemačkom jeziku. Svrha leži na dlanu. Talijanski piše, da za-dovolji svoju milu „Teju“ i gospodu u Po-reču, jer mu od njeko doba ovi posljednji slabo vjeruju, a njemački pak, da baci kamen smutnje među Hrvate i Niemce u Opaliji i da tako ove posljednje pobedi-je za svoje nečiste svrhe — da bar jednom pokaže, da mu posao nije bio uzaludan, jer ako mu poretko korita presahne, onda slabo za njega.

U tim člancim tako gadno napada Hrvate, naša najsvetija prava i svetinje, da se čovjeku abija gadi čitati sve one pogrdje, koje može izmisliti samo stvor, koji je tako nisko spao, da su mu iste presle u krv, postale njegovom drugom naravi.

Znade on dobro, da kad bi se Tali-jani doticali naše obćine, da bi i on po-magao muži obćinu — kravomuzaru, košto se je to činilo prije nego li je pro-la obćina u hrvatske ruke; otdnj njegovo hjesomučno naprezanje, da si pridobije Niemce, te da pomoću istih preuzme hr-vatsku obćinu.

U svom je pisanju tako bezobrazan, da si izmislja kojekakve gadne stvari, koje kao činjenice donasa, a kad najusti, da bi mu m o d a (jer to se događa svake godine jedan put) mogli zapjenti list, najprije razpača brojeve, a tek onda po-salje obćitni primjerak na cenzuru. Tako se je dogodilo i prošlog mjeseca s jednim brojem, koji vrvi klevetama proti jednom našem rodoljubnom svećeniku. List je već davno bio razpačan i čitalo i prodavalo se ga je u zandari u prividno obilazili okolo, da ga zaplene.

Kad je bio otišao, odavle zalostne uspomena birši kot kapetan, mislilo se je, da će njegov nasljednik znati uzpostaviti prijašnji mir i red. Nu prevarismo se, te nebi znali, tko je više zagovarao i protežirao Krsčića, da li njegov predšastnik ili on.

Činjenica stoji, da Krsčić pod njegovom upravom radi sve, što hoće, da mu se dozvoljava, da svoju „Neslogu“ tiska u inozemstvu (na Rieci) a on stanuje u Matuljih, što je protuzakonito, činjenica je, da Krsčić nosi (a valjda ima i dozvolu) uvijek samokres, premda je u više navrata pokazao, da je vrlo naprasito i pogibeljno stvorenje, dotim se jednomu našem inace vrlo mirnomu rodoljubi nije dozvolilo nositi samokres, „jer da je hrvatski ngitator“, premda je c. kr. oblasti poznato, da je izložen kojekakvim pogibeljima.

Krsčić stoji u savezu i sa nekolicini c. kr. porezovnim činovnicima, kao n. pr. Schreiberom, koji, kako zli jezici govore, Krsčića pomaže sastavljati i prevadljati one mrzke članke proti Hrvatima. Mi toga gospodina preporučujemo g. ravnatelju financija u Trstu, da ga opomene, da živi među Hrvatima i da se kao c. kr. činovnik nebi smio mješati u politiku.

Tako Krsčić eto pojdasi, poduprt od c. kr. oblasti i njenih činovnika po miloj volji. Nu košto nije smogao predočiti kastrovske obćine, tako smo stalni, da će i kod budućih naših obćinskih izbora izći praznih rukava.

Dne 29. pr. mj. preminula je ovdje g. udova Katarina Tomičić, svakinja našeg rodoljubnog g. Viktora Tomičića u dobi od 77 godina. Tom prigodom darovao je Viktor i Ljudevit Tomičići mjesto vienca na lies pokojnice družbi sv. Cirila i Metoda svaki po 20 kruna. Vriednog pokojnici: viečni pokoj, a njima: žvili!

Franina i Jurina.

Jur. Frane, ča bi reć, da ni šal naš presvili na pokop pokojnoga biskupa od Trsta?

Fr. Kako ćeš da gre, kad su mu u Vodnjanu bumbari ukrali postole i lumbrihu.

Jur. Brižan on!

Fr. Sarenjačko-gospodske podprepnice na Labinsćini skripnju sada zubi, da nisu postali prezentanti.

Jur. Ča te gospoda s njimi, kada jih više nerabe. Neki su već prestari a drugi su već tako oslabeći, da njim već i ženske pravde dobivaju.

Fr. Tako su ostali na cedilu.

Jur. Hoje njim budi, kada bolje nemi-taju.

Razne vijesti.

Političke:

Austro-Ugarska. Carevinsko vieće sa-staje se dne 17. t. mj. a još vlada obće-nito nejasnost glede njegovog budućeg

djelovanja. Vlada će zadati ponajviše brige pitanje česko, odnosno spor između Čaha i Niemaca. Jedni i drugi nalaze se u oštroj oprieci te je nestalo i ono malo nadě na izmirenje onih naroda, koje bijaše po-njšto pripravno za kraljeva posjeta proš-oga proljeća. Raznim nevoljam, koje čeka-ju vladu i carevinsko vieće, pridružiti će se nezadovoljstvo drugih naroda, koji neimaju od sadašnje vlade ništa drugo nego sladka obećanja. U prvom redu ogra-đuju se se Talijani južnoga Tirola, koji čekaju uzalud oživljenje „svog“ pro-grama, t. j. diobu Tirola u dva upravna tjela i koji su do skrajnosti ogorčeni zbog nenaklonjenosti središnje vlade. Končno doći će valjda i zastupnici južnih Slavena, Hrvati naime i Slovenci sa svojimi pri-tuzbami pred carevinsko vieće i pred vladu, koja nije baš ništa učinila, ni za dadevne ni za tjelesne problike našega naroda. I pod sadašnjom vladom postupa se s njimi maćuhinski, te su oni i na-dalje predani na milost i nemilost dielo-nice Talijanu dielomice Niemcu. Uvaživ sve ove okolnost možemo skoro sa stalnošću zaključiti, da neće u carevinskom vieću biti triezna i mirna rada.

Dne 8. t. mj. birale su izvanjske obćine u Českoj zastupnike na zemaljski sahor, i to za prvi put izravno, t. j. bez fiducijara. Izabrano bijaše 21 Mladočeh, 15 českih agraraca, 11 Veliko-Niemaca, 3 njemački liberali, 3 njemački narodnjaci, 2 njemačka agraraca, 1 njemačko-kršćanski socijalist i 1 česki radikalac. Osim toga treba provest 22 uža ili naknadna izbora.

U netom razpušćenom saboru kralje-vine Česke zastupalo je izvanjske obćine 44 Mladočeha, 21 njemački liberalac, 4 njemačka narodnjaka, 4 česka agrarac, 4 Veliko-Niemca, 1 Staročeh i 1 njemački kršćanski socijalista. U svemu biraju iz-vanjske obćine 79 zastupnika, od kojih dolazi na česke obćine 49, a na njemačke 30. Kod sadašnjih izbora izgubili su Mla-dočesti više mandata na korist českih agra-raca, dočim su na njemačkoj strani predo-bili više mandata Veliko-Niemci na škodu njemačkih liberalaca.

Gra Gora. Iz rimskih listova dozna-jemo, da se namjerava na Cetinju ustrojiti narodno zastupstvo, koje bi imalo razpravljati o svih financijskih poslovih kneževine. Pošto je u Crnoj Gori financi-jalna nevolja velika, nadaju se lieka i po-moći od takvog zastupstva.

Srbija. Dne 6. t. mj. stigose srbski kraljevski supruzi u Niš, gdje ih je gra-djanstvo oduševljeno dočekalo i pozdra-vilo. — Kralj Aleksander imenovao je ratnog ministra Miljkovića te pukovnike Velimi-rovića i Petrovića generali u znak priznanja za njihove zasluge izkazane prigodom zadnjih vježba podunavskih četa. — Zadnjih dana pronio se je glas, da je prešla razkraljica Natalija u Biaricu na katolicizam. Kralj Aleksander daje napustio svoju nakanu o putovanju u Rusiju. Ako se ta viest obistinil, tada bi se moralo zaključiti, da je nestalo onih srćadnih odnošaja između srbskog i ruskog dvora, koji su vladali za vieraćnjaj kralja Aleksandra sa kraljicom Dragom.

Bugaraka. Bugarski ministarski pred-sjednik Danev stigao je na svojem pu-tovanju iz Pariza u Biograd, gdje je viećao sa ministrom-predsjednikom Vućem, a na večer odputovao je put Sofije. Pošto je ministar bio kod kralja Aleksandra na objedu, zaključuju odatle, da su sada od-nošaji između Srbije i Bugarske nješto prijazniji. U solunskom vilajetu poduzeta su opet mnogobrojna uzapćenja Bugara od strane turskih oblasti.

Pokrajinske:

† **Šimo Maćibob** predao je svojiš-njemu svoju plemenitu dušu dne 2. t. mj. u Višnjaju gdje bijaše kroz 30 godina zupnikom.

Plemenite duše, dobra srca i mirne čudi bio je svomu stadu vjerni pastir, za svakim prijazan i ljubezniv. Njegova mirna

narav bijaše izvornom, da je oćutio dosta gordine od krvnih neprijatelja našega naroda — bio je pravi napćenik — iz jedi-nog uzroka: što je on do smrti ostao vje-ran svojoj krvi.

Kod pogreba, koji se je obavio u su-botu jutro u 8 sati, bilo je deset svećeni-ka i mnogobrojni narod, koji su pratili pokojnika do izvan gradica, gdje je čekao voz da odveze njegovo mrtvo tielo u Ra-kotala, rodno mu mjesto. U svojoj opo-ruci sietlo se je „Družbe sv. Cirila i Me-toda“, — „Bratovšćina hrvatskih ljudi“ i „Djačkog podpornog društva“.

Cestitamo pokojniku vječni pokoj i laka rodna zemljica!

Budući biskup tršćansko-koparski. Kazali smo nedavno, da će pasti još dosta vode na zemlju prije, nego li bude riešeno pitanje, tko li će zasjesti na izpražnjenu stolicu tršćansko-koparskoga biskupa. Svako naklapanje u tom pogledu je dakle za sada preuranjeno. Mi dvojmimo, da je vlada ni pozvala jošte gospodu biskupe, kojim predatoji pravo predloga, da sastave ternu ili da predloži osobe, koje bi bile za ono važno mjesto najposobnije. Kad bude to učinjeno, započeti će tekak pregovori između vlade i sv. Stolice glede osobe i kad se o njoj slože, slediti će tekak ime-novanje. Dotle će bez dvojbe proći dosta vremena. Medjutim je novinari nagadjati ob ovom ili onom kandidatu, polag toga kako bi ni bilo mila jedna ili druga osoba. I pravo je, da razpravljaju o tom oni, koji su zanimani i kojih se to tiče, ali neznamo, kako dolaze do toga čifuti, da si razbijaju glayu, koji li će biti bu-dućim biskupom za tršćansko-koparsku katoličku biskupiju. Između talijanskih novinara zanima se za to važno pitanje katolika one biskupije najviše tršćansko židovsko-irredentsko glasišće, kao da bi se radilo o imenovanju kakvog rabina ili nadrabina. Katolički ili u obće kršćanski listovi netaru si zašto glave kad se radi o imenovanju židovskih svećenika hoće li biti Izak il Ezav, jer je to strogo židov-sko pitanje, pa tako bi imali postupati i židovski listovi, kad se radi o namještenju katoličkih svećenika ili nadpastira.

Ali židovski listovi našeg Primorja postali su toli bezobrazni i drzoviti, da se mješaju u čisto vjersko-ćrkvene po-slove katolika — jer je njihovo čitateljstvo toli slepō i zavedeno, da nije više u stanju doriknuti tim nepozvanim odvjetnikom glasno i jasno: prste k se bil!

Vrhovni upravni sud u Beču o školah u Istri. Dne 4. t. mj. razpravljao je vrhovni upravni sud u Beču pod pred-sjednićtvom markiza Bacquehema o utocih zemaljskoga odbora za Istru proti odlu-kam c. k. zemaljskoga školskoga vieća za Istru, potvrđenim od c. kr. ministarstva bogoštovlja i nastave u pogledu proširenja slovenske pučke škole u Lazaretu kod Kopra, i u pogledu ukineća suvišnih raz-reda na talijanskih pučkih školah u Pa-zinu. Utok zemaljskoga odbora proti proširenju na trorzarednicu slovensku pučku školu u Lazaretu bijaše odbijen, dočim bijaše drugi utok proti ukineću suvišnih razreda na talijanskih pučkih školah u Pazinu uvažen. Zastupnik ministarstva kod razprave o drugom utoku bijaše dr. Ker-bal, koji je dokazao, da nakane zemaljs-koga odbora glede talijanskih školah u Pazinu neodgovaraju zakonit. te je zahlje-vao, da se zabaci utok zem. odbora.

Zastupnik zemaljskoga odbora dr. Boscovitz videći, da su razlozi zastupnika ministarstva neoborivi, pa se je ulovio za posljednju slomčicu dokazav, da bijaše postupak školskih oblasti Primorja pogriješn, jer da se nije imalo mimoići zemaljski odbor kad se je stvaralo gornju odluku. Radi pogriješnog postupanja c. k. zemaljskog školskog vieća za Istru ostali će i nadalje ona tri razreda na talijanskih školah u Pazinu, premda neimaju pravo na obstanak, jer na rećenih školah (muž-koj i ženskoj) neima zakonom propisanog

broja djece. U Pazinu ostaju i nadalje tri suvišna razreda — jer se radi o talijan-skoj školi, a Hrvatima i Sv. encem nedaje-se ni jednorazrednicah ni tamo, gdje imade su stotine djece dužne i sposobne za školu!

Iz Zrenjina pišu nam 5. t. mj.: Prokle nedjelje imali su naši talijanci godišnju skupštinu ovdasnje podružnice zlošretne „Liga nazionale“, koja uzdržaje ovdje posve suviše talijansku pučku školu. Tom školom misle raznaroditi našu dje-cicu, čemu se mi opremo zubi i nokti. Koli u školi toli u podružnici jesu ponaj-više domaći krnjeći i sarenjaci, koji hoće pod svaku cenu da su oni Talijani „puro sangue“. U odbor podružnice izabrani su primjerice sami krnjeći, dočim su morali po tražiti zastupnike za buduću glavnu skupštinu u Trstu gospodu u Bujah i u Kopru, jer neimaju, za to sposobnih do-maćih muževa.

Iz Višnjana nam pišu dne 2. ek-tobra: Na dan sv. Jeronima, patrona ove župe, uz veliki blagdan je takodjer i sa-jam, kojega ove godine nije bilo. Kao nigdje u Istri, događaju se svake godine neredi; ove pako godine odlikovala se je 2000-lietna kultura svojim divljatvom. U krćmi kod Filomene bilo je radnika Tali-jana i Hrvata, koji rade na željeznici. Nastao prepri — obćinski redari vezaje i odvedose odmah jednog mladica Hrvata u zatvor. Premda nije nitko vidio, da bi u krćmi bio udaren — našli su ga slediećeg jutra mrlava od groznih udaraća. Pućanstvo i radnici na željeznici ogorđeni su do skrajnosti proti redarom. Bila je sudbena komisija a nadamo se, da će doći na vi-djelo, tko je onaj grozni zločin poćinio.

Dobar početak! Iz Bazeta nam pišu, da je tamo došao novi duhovni po-moćnik imenom Poropat, sin „Ćića“, koji se je naselio nedaleko Umaga i koji je eto izueio svećenika. Ali na žalost „Ćić“ se je bavorio, da mu bijaše materinski jezik hrvatski, da se on tim jezikom valjda i danas služi, pak je ipak na svoju sramotu odgojio, sina popa — Talijana! Taj mladi svećenik Poropat uzgojen je u talijan-skom jeziku i duhu a govori vrlo lošo hrvatski dijalekt. Čadimo se, kako su mogli poslati u našu župe svećenika, koji će imati da proćite u hrvatskom jeziku, a nepozna taj jezik. Čudimo se tim više, što znamo, da imade iz ove župe kano-nika u stolnom kaplohu, koji bi morali znati, da se u našoj župnoj ćrkvi proćite hrvatski, i to nipošto u kakvom dijalektu, već u čisto hrvatskom jeziku.

Prećastna gospoda, koja sada vedre i oblaće u biskupskoj palaći u Trstu neka znadu, da mi nebismo pod nijednu cenu trpili kod naš odnošaja, kakvi su uyećeni pod biskupom Flappom u porečko-puljskoj biskupiji, da se šalje naime u čisto hr-vatske župe ili kapelanije svećenike, koji nepoznaju jezik puka.

Nezverujemo, da je hotio novi kapi-tularni vikar naše biskupije učiniti prvi pokus haš kod nas tim, što nam je poslao svećenika, koji nepozna jezik župljana. Takvim pokušaji mogao bi ružno na-sjesti, jer naš puk ove biskupije nebi mirno podnašao nepravde, kamo što je podnašaju naša brižna i nesrećna braća u porečko-puljskoj biskupiji. Mudrom i jedno oko dosta!

Nesreća u tehničkom zavodu u Trstu. Dne 7. t. mj. dogodila se kod zidanja u tehničkom zavodu u Trstu ve-lika nesreća, kod koje je nasrado više osoba. Jedan zidar umro je odmah pod srušenim zidom a šest je što težko što laliko ranjenih. Talijanske neodvisne novine pišu žestoko proti židovskim pu-duzetnikom, koji da su nasreću prouzročili.

Iz drugih krajeva:

50-godišnjica svećenićva. Mostar-ski biskup presvjetli gospodin Bućonić sla-viti će dne 13. t. mj. 50-godišnjicu svoga svećenićva. Mostarski Hrvati i u obće katolici one biskupije proslaviti će taj

riedki jubilej svoga obljubljenoga nadpatri-
sira svetao, kao što se dolikuje činu i
osobi. Mnogobrojnim čestitkama, koje će
bez dvojbe stići dičnoj starini Buconiću
pridružujemo i mi naše skromne želje, da
bi Svevišnji uzdržao još dugo čila i zdrava
presvjetlogu vladiku na diku vjere a na
čas i korist hrvatske mu domovine.

Nova hrvatska opera. Ovih dana
pjeva se u narodnom kazalištu u Zagrebu
nova opera, koju je na riječi poznatog
hrvatskog pjesnika dičnoj starine viteza
Ivana Trnskoga uglazbio prvi hr-
vatski skladatelj g. Ivan pl. Zajc.
Opera nosi naslov „Primorka“, jer njoj je
sadržaj uzet iz primorskoga života. Zagre-
bački listovi hvale to najnovije djelo hr-
vatskih umjetnika, kojim je obćinstvo i u
kazalištu izkazalo zasluženu počast.

**Hvarski biskup. Nakon smrti hvar-
skoga biskupa O. Fulgencija Careva ostala
je starodavna biskupska u Hvaru (Dalma-
cija) izpraznjena. Sada javljaju hrvatski
listovi iz Dalmacije, da će na onu stolicu
zasjesti nadbiskup barski (Antivari) presvj.
g. O. Šime Milinović. Ako se ta viest ob-
stini, biti će dokazom, da su izmedju nad-
biskupa barskog i crnogorske vlade (Bar
spada naime pod Crnu Goru) prestali pri-
jateljski odnosaji, koji su medju njimi
vladali sve do glasovite provale Alacevi-
čeve razbojničke čete u hrvatski zavod sv.
Jeronima u Rimu. Nadbiskup barski od-
sudio je, kako je poznato, najodlučnije onu
provalu te je i suspendirao glasovitog
kanonika Vitića, koji je crnogorski podanik.**

Vinska ljetina u Dalmaciji. U hr-
vatskih novinama Dalmacije čitamo, da je
ljetos vino tamo dobro urodilo. Tako se
prodaje primjerice u Zadru hektolitar
mladog vina (mošta) po 10 kruna
franko u kuću! U Splitu da je cijena
mladomu vinu po 14 kruna. Preporučamo
onim našim trgovcem, koji običaju na-
bavljati vino iz Dalmacije, da se požure
dok su cijene vinu tako niske. Ujedno
molimo naše vinogradare i prijatelje puka,
da nam jave sva ona važnija mjesta Istre,
gdje imade obilno dobra vina, da ih oz-
mognemo preporučiti našim trgovcem i
krcmarom.

Hrvatsko sveučilište u Zagrebu.
Dne 1. t. mj. započelo je na hrvatskom
sveučilištu Frana Josipa I. u Zagrebu
zimski tečaj nove školske godine te upi-
sivanje slušatelja, koje je trajalo do uklu-
čivo dne 8. t. mj. U ljetnom semestru
minule školske godine bilo je u sveučil-
lištu Franje Josipa ukupno 760 slušatelja,
i to 694 redovitih i 66 izvanrednih. Po
zavičaju bilo ih je: iz Hrvatske i Slavo-
nije 626, iz Rieke 10, iz Ugarske 28, iz
Dalmacije 30, iz Bosne i Hercegovine 15,
iz austr. zemalja 19, iz Srbije 5, iz Bu-
garske 18, iz Crnogore 6, iz ostalih ze-
malja 3. S obzirom na naše zavičajnike
bilo ih je: iz Zagreba 85, iz Osieka 12,
iz Zup. ličko-krbavske 63, iz modriško-
ričke 75, iz zagrebačke 119, iz vara-
ždinske 57, iz belovarsko-križevačke 66, iz
požeške 46, iz virovičke 28 i iz sriemske
75. Po fakultetima bilo je slušatelja: bo-
goslovaca 90 (76 red. i 14 izv.), pravnika
509 (502 red. i 7 izv.), filozofa 97 (88
red. i 9 izv.), sumara 31 (28 red. i 3 izv.),
napokon farmaceuta 33 (izv.). Od čitave
naukovine bilo je oproštenih 534 red. i 14
izv., a od polovice 7 redovitih.

**Brodovi carske mornarice dovezli
su iz Kine u Pulu zaplijenjen kinezko
topove, drugo oružje i razne umjetnine,
opredjeljene dielomicom za arsenal vojne
mornarice, a dielomico za bečki muzej.
Izmedju topova vrijedni su spomene 4 topa
od 80 mm kalibra zaplijenjeni Kinezom u
jednoj tvrđavi južno od Taku-a; nadalje
dva Krupova topa od 60 mm zaplijenjeni
u tvrđavi Peitang kod sukoba dne 20.
septembra 1900, zatim jedan top od mjeđi-
čudnovatog lika, koji se puni otvaga i
koji je dug preko 2 metra a 100 mm ka-
libra. Taj top je puni kojekakvih ureša i
nacrti i potiče iz god. 1824. Brod „Zenta“**

dovezao je više novijih topova. Sa broda
„Donau“ izkrcaše raznog oružja, topova i
pušaka, koje bijahu kinezom oduzete kod
sukoba u tvrđji Peitang. Istotako imade i
na brodu „Kaiserin Elisabeth“ svakoj-
jakog oružja, orudja i raznih kinezkih
umjetnina. Jedan dio tih predmeta dobiti
će državni muzej u Beču.

**Najveći lloydov parobrod. Prošlog
mjeseca prispio je u riečku luku „Austria“,
novi i najviši parobrod austrijskog Lloyd-
a. „Austria“ je sagrađena u lloydovu arse-
nalu u Trstu pod upravom graditelja in-
žinira g. Giongo, koji je s njime došao
na ovo prvo putovanje. — Brutto registra
čini 6500 tonelata, a može nositi 10.000
tonelata robe, ili 1000 vagona. U nju
može dakle stati 20 terefnih vlakova robe
po 50 vagona svaki! Parobrod je dug
466 noga, a širok 56, ima 3400 konjske
snage i može praviti u srednje 14 i pol
milja. Ima osim glavne 27 pomoćnih ma-
šina, zatim 6 bokaporta, svaka sa 2 vinca.
U nutri je jedini razred za putnike sa 44
postelje, sa prekrasnim salonom uredjenim
u hečkom stilu i slikama iz austrijskih pok-
rajnija, sa pušionicama i svim mogućim
konfortom. Kapetana ima na parobrodu
pet, i to: zapovjednik Fellner, drugi kapetan
Mandić, tri treća kapetana: Mareglia,
Cirvelari i Krellić i tri pomoćna pomorska
pristava. Ima 6 mašinista. Ukupno je na
„Austriji“ vojske 82 čovjeka. „Austrija“
je sada došla iz Trsta na Rieku, da na-
krca raznu robu za daleki istok. Ukreat
će od prilike 3000 tonelata i to: željezne
robe za Bombay, za željeznice, pak mje-
šovite robe za Kinu i 1714 tonelata šećera
za Japan.**

**Iz blažene zemlje. Dne 9. septem-
bra započela je pod protom sudom u
Boloni velika parnica radi dvih tajnstven-
nih zločina, koji su izvedeni kod Palerma
još god. 1892 i 1893, i koje su imali po-
činiti članovi zloglasnog društva „Matija“,
koja je razširena po čitavoj Siciliji.**

Godine 1893 dne 1. febrara umoren
bijaše bodežem Giovanni barun Notarbartolo,
bivši načelnik grada Palerma i glavni
ravnatelj sicilske banke, u jednom odjelu
željezničkoga vlaka, koji je išao iz Messine
u Palermo. Već je tada pala sumnja na
narodnog zastupnika i trgovca Rafaela
Palizzola kao začetnika toga umorstva.
Bilo je notorno, da uplivni političar Pa-
lizzolo stoji u svezi s visokom i nizom
mafijom. On je u izvješćima vanredno
savjestnoga i strogoga bankovnoga ravnatelja
Notarbartola bio označen sudogovornim
za trulo stanje u banci i osumnjčenim,
da je počinio kažnjive čine. Ustanovljeno
je, da je jednog takvog izvješća nestalo
iz ministarstva i da je ono dospjelo u
posjed zastupnika Palizzola. U Villabatu
kod Palerma, gdje Palizzolo imade svoje
dobro, nalazilo se je pravo gnjezdo mafije.
Više vrlo pogibeljnih članova potonje,
koje se je držalo sposobnima za svaki
zločin, medju njima glavni obtuženik sada-
šnje parnice, bili su prijatelji zastup-
nika Palizzola.

Jedan član mafije, neki Filippello,
bio je nadzornikom na njegovu dobru
Montagrola. Na jednom zakupnom dobru
bilo je u službi kod Palizzola više da-
našnjih obtuženika, kao Francesco Paolo
Vitale i Nicola Trapani. Oni su obtuženi,
da su na poticaj Palizzola umorili g. 1892
posjednika Miceli-a. Ova će parnica po
svoj prilici trajati više mjeseci, jer je
sam javni tužilac pozvao 217 svjedoka, a
toliko će ih od prilike pozvati i branitlja.
Spisi o sedamgodšnjoj prediztrazi iznose
100 svežanja a 42.000 stranica.

O toj parnici izvijestili ćemo naše čit-
atelje drugom prigodom, a danas opa-
žamo samo da je bilo potrebe na sudu u
Boloni od dva tumaca, koji su sudcima
i porotnicima tumacili što sicilijanci izka-
žuju. Eto dakle talijanskog jedinstva: sje-
verni Talijani ne razumiju južne. Pa još
imaju naši talijanaši obraza predbacivati

nama Slavenima da se medju sobom ne
razumijemo!

**Mačeništva kršćana u Kini. Otac
Atanzij, katolički misionar pripovjeda o
strašnih mukah, koje su pretrpili sve do
posljednjeg rata u Kini, tamošnji kršćani,
slijedeće grozote: Misionari franjevci i drugi
pobožni duhovnici idu u Kinu, da šire u
onih stranah svetu vjeru Isusovu. Kinezi
su osobito ovih zadnjih vremena strašno
uskipili proti kršćanom, te ih progone na
sve moguće načine. Pet je katoličkih bi-
skupija onamo u zadnje doba opustošeno;
hiljadja crkava razoreno. Guverner pokra-
jine „Santang“ pozvao je nedavno k sebi
po prijateljsku jednog starca biskupa od
prošlih sedamdeset godina sa nekoliko
njegovih misnika. Starac biskup, ne slu-
teći zlu, pođe sa svojim misnicima k gu-
verneru, koji ih ljubezno primi i pozva
na objed. Kad bijaše pri svrhi objeda,
guverner i dragi Kinezi, što su bili za
stolom, stadoše ružiti i grđiti biskupa i
njegove sveštenike, te ih nutkovati, da
zanieču svoju vjeru, ako im je draga na
ramenu glava, ali bogoljubivi katolički bi-
skup i njegovi drugovi ne htjedohu po
nijedan natin zanekati svog božanstvenog
Isusa. Tada opaki guverner, prvi, njegova
družba za njim, trgohše maše iz korica, te
pogubiše starca biskupa i sve njegove
sveštenike, koje su izdajnički bili pozvali
u goste. Zatim je guverner sa 3000 voj-
nika pošao u biskupov stan, te najprije
navalo na kuću, gdje su stanovala siro-
tiška djeca, koju su pazile i nadgledale
koludrice. Tad sestrice i djecu izvedohše
u vrt, gdje su sa biednih sestrica rastrgali
odjele, te ih gole nabili na kolce. Djecu
su postavili u redove, te je guverner tada
naredio vojnicom, neka na njih navale
hajuneti. Vojnici su sada divljačkom na-
sladom nosili po vrtu djecu, nasadjenu na
hajunete, pa ih bacali s hajuneta daleko
od sebe i opet na hajunete nasadjivali.
Nakon toga guverner je potražio djake,
što se uče za misnike. I njih su doveli iz
sjemeništa u vrt, gdje su im vojnici na
silu usta otvarali i zalievali ih krvlju ja-
dnih koludrica i djece sve dotle, dok im
krv nije počela kapiti kroz nos i uši. Za-
tim su i djake natakli na kolce. Pri svim
ovim mukam nitko se od kršćana nije
htio odrići svoje svete vjere. — Sve ovo
pripovjeda otac Atanzij, koji je iz Kine
došao u Europu, da izprasi pomoć kod
kršćanskih vladara u onih dalekih stranah.**

**Nesreća na moru. Dne 3. t. mj.
večer lovlili su čozalsti ribari sa dvjema
ladjama do 4 milje daleko od Piranu. Sa
jedne od tih ladja pao je u more mornar
Fortunato Sambo zadrževši nogom u neki
predmet. Gospodar ladje — koji je bio
na korinlu — baci se odmah za mornarom
u more te ga uhvatio za pleća.
Nesrećom nije znao mornar plivati te po-
češe obojica tonuti. Tada spusti gospodar
mornara i počeo zvali na pomoć. U to
baci se u more i drugi mornar te uhvati
svoga druga za vlasa. Ali i on se brzo
utrudi te morade nesrećnika pustiti iz
ruku. Konačno približi se utopljenikom
druga ladja, koja spasi sretno dvojicu,
dočim je treći medjutim bio već potonuo.
Utopljeniku bijaše 39 godina te je ostavio
udova sa četvero drobne djece.**

**Kod banke „Slavija“ je bilo od
1. januara do konca agusta 1901 predlo-
ženo 4039 ponuda na osjeguranu glavnicu
od 11.417.770 kruna. Od tih je primljeno
bilo 3389 osigurateljnih ugovora na glavn-
nicu K 9.617.610. U isto doba izplaćeno
bijaše životnima osiguranih glavnica u
odjelu životnom, koji su doživili stanovit
godinu K 237.270. Nasljednicima pako
za umrlih članova izplaćeno je ukupno
K 619.109-98. Iz navedenog proizlazi, da
odjel životni tog priznatog českok družva
raste čim dalje to uspješnije te da osigu-
ranje na život ljudski uživa opravdano
povjerenje i priznanje obćinstva. Pričuvna
zaklade iznašaju koncem godine 1900.
K 22.152.966-22. „Slavija“ kao družvo**

uzajamno dieli sav svoj dobitak člano-
vima. Na toj dividendi izplaćeno članovima
do sada K 812.291-84.

**Talijanskoga vina u Austro-Ugar-
sku uvezlo se od 1. januara do konca ju-
nija 1901 u svemu 329.227 kvintala u
vrijednosti 7.572.221 kruna. U istom raz-
doblju god. 1900 dovezeno bijaše u Austro-
ugarsku talijanskoga vina 677.698 kvin-
tala u vrijednosti od 15.587.054 kruna.
Ako su ti podatci istiniti, doveženo je
ove godine u prvih 6 mjeseci za 348.471
kvintala vina u vrijednosti od 8.014.833
krunje nego li prošle godine u istom raz-
doblju. To bi značilo, da su se u Austro-
ugarskoj zasitili talijanskoga vina ili da je
domaći proizvod u toliko poskočio, da se
više nećuti potrebu tudjeg vina.**

**Židovska bezsravnost. Jedna ži-
dovska trgovačka tvrdka u Beču prire-
đuje žigice sa hrvatskom trobojnicom i
ovim napisom: „Najbolje žigice za hr-
vatski narod. Bog i Hrvati!“ Na prvi mah
izgleda škatulja ovih žigica svejedno kao
ona žigica družbe sv. Cirila i Metoda, tako,
da naš čovjek, koji nije oprezan, posegnut
će za njom, pak misleći, da podpomaže
hrvatsku stvar u Istri, otišao je na liepak
njemačkom tvorničaru. Istina, da se geslo
„Bog i Hrvati!“ koje bi moralo da bude
sveto i duboko usadjeno u srcu Hrvata,
izrabljuje u nas kao cimer za svakojake
političke špekulacije. Ali da će ga još i
tudji trgovci upotrebljavati za svoj „gsef“,
to je naprosto odvratno. Za to upozoru-
jemo sve Hrvate, kad kupuju žigice, da
pomno paze, je li na njima izričeno stoji,
da su žigice družbe sv. Cirila i Metoda.
Molimo i drugo naše novinstvo, da upo-
zori narod na ovu nestojatnu špekulaciju.**

(Za vrijeme posljednjeg zasjedanja
istarskog sabora našli su hrvatsko-slo-
venski zastupnici u klubskoj sobi na stolu
onih židovskih žigicah u Kopru. Drzovit
čitit dopro je sa svojom robom čak i u
Istru. Op. „N.-Sl.“)

**Iz blažene zemlje. U najvećem
gradu Italije, u glasovitom Napulju vladala
je — kako javismo — već više vremena
kuga, a oblasti su za to doznale tekar
prije nekoliko dana. U drugih državah
Europae i u drugih stranah svijeta jedva
da se pojavi kakva sumnjiva bolest, skoče
oblasti na noge, da ju izpitaju, da bolest-
nikke ogamote i da se širenje odmah za-
priječ. A u Italiji, u slavnom Napulju
čeka se mjesec dana, te pošto je okuzeno
mnoštvo osoba i pošto imade 6—7 mrtvih
maknu se oblasti i stadu poduzimati
one mjere opreznosti, koje bi se bile mo-
rale poduzimati odmah kod prvog sumnji-
vog slučaja. Neznamo doista, komu bi se
imalo pripisati veći nemar i nehaj, da li
oblastim ili liečnicom, koji su prve bo-
lestnike liečili. U svakom slučaju vidimo
i ovdje, da su koji oblasti, toli liečnici
zanemarili svoju dužnost.**

Nova hrvatska crkva u Americi.
U gradu Alleghy-u u sjevernoj Americi
posvećena bijaše dne 8. pr. mj. svećanima
načinom nova hrvatska rimo-katolička
crkva sv. Nikole.

Ovca, koja stoji 17.000 franaka.
U Švicarskom mjestu Lozere živjele su u
neprijateljsstvu dvie obitelji, koje imadu
svaka svoje stado ovaca. Jedna od tih
ovaca zapustila je svoje stado, te je pri-
bjegla k stadu neprijatelja svoga gospo-
dara. Novi gospodar nije vratio ovca
svomu protivniku, već ju je kao svoju za-
bilježio. Pravi vlasnik ovca, nemogav do-
biti ju natrag, podigne parnicu proti svomu
neprijatelju, što mu neda ovca. Parnica
je započela kod mjestnog pomirnog sudca,
koji je dosudio ovca pravomu vlasniku;
njegov protivnik ju neda, već se uteče
tribunalu i konačno kasacionalomu su-
distu. Konačna osuda je glasila, da se
imade ovce vratiti pravomu gospodaru.
Troškovi parnice iznašaju 17.000 franaka,
koje mora platiti onaj, koji je parnicu
izgubio. Nu to nije sve.

Na početku pravde bijase izručena ovca sporazumno na prehranu poljskomu čuvaru, koji je imao dobiti danarice za hranu franka 1-20. Nakon par mjeseci izlegla je ovca janje, koje se je do malo pridružilo majci kod jaslja i za koje je valjalo platiti drugi 1-20 fr. na dan. I tako je sada poljski čuvr po dovršenju parnici predložio svoj račun u iznosu od 1800 franaka za prehranu ovaca.

Društvene.

Djačkom pripomoćnom društvu u Pazinu darovaše gg. suprui dr. Matko i Anka Trinajstić K 15 umjesto vienca na lies blagopokojne Katarine ud. Tomičić.

Književne:

Krompir. Eksportna studija, na poduku seljcima i gospodarskim zadru-gama, preliškano iz "Slov. lista". Ciena 10 helera.

Babić, Pomerak Rječnik ili nazivlje za brodatenje po moru. 1901. — Vežana K 1-30 — kod trg. komore Senj. Primili smo sa veseljem netom izaslu govnju knjigu umirovljenoga ravnatelja naučičke škole g. Bože Babića, koju je izdao uopćinjenu i povećanu pomoću senjske trgovačke Komore. U toj udžuhnoj i liepo tiskanjoj knjižici alfabetičkim redom su doneseni svi hrvatski nazivi diełova broda, jedara, jarbula i naređa kao i svi izrazi zaščekujući u brodatenju i pomorsku struku. Svaka rieč protumačena je talijanski i njemački. Preporučujemo knjižicu našim pomorcima, da im bude služila kao temelj za uveđenje hrvatskoga jezika u pomorstvo, koje se sada na žalost služi talijanskim jezikom. Do naših je rodoljubnih mladilj kapetana da počnu pisati i "dnevnik broda" hrvatski, te prekinu već jednod. sa talijanskim "stendri-anom. To im hienože nitko braniti, jer "dnevnik" je tigovatkva "knjiga, te se po zakonu može voditi u kojemu drugo ži-vaćem jeziku.

Janko Leskovar — "Katastrofa", 2 zanimive psihološke študije poznatoga pisca. — Ciena 60 helera u Dioničkoj knjižari u Zagrebu.

La questione di s. Girolamo de' Schiavoni in Roma in faccia alla storia ed al diritto ed il breve di s. Leone XIII "Slavorum gentem" — studio di F. S. I. Roma, Tip. Capitolina D. Baitardelli, Via Cavour 162. G. 1901. Ciena L. 2-50. Knjiga ima 253 strana a u njoj opisuje naš zemljak Fr. S. Ivančić poviest zavoda sv. Jeronima i njegov razvitak, neopozivim razlogima brani hrvatsko ime, polemizira sa talijanskim novinama i prikazuje u pravom svietlu poznati razbojnički napadaj. Knjizi je priloženo 86 raznih iz-prava i 3 slike, jedna od kojih je zemljopisna karta "Ilirije" od god. 1660 a prikazuje komad Istre, Dalmaciju, Hrvatsku, Slavoniju, Bosnu i Hercegovinu.

Dinko Politeo, "Izabrani članci", 2 svezak. Tisak i naklada: N. Pissenberga i I. Schurmachera u D. Tuzli. Ciena 2 K. — Sadržaje živopis našega valjano-ga novinara i pruža zanimivo gradivo za spoznanje razvitka narodnih odnošaja u Dalmaciji i Banovini.

Gospodarske:

Gojlitba repe za slador (cukor) u Dalmaciji. Dubrovacki veletržac g. Jelić sa drugovi pokušao je sijati i saditi repu za pravljenje sladora. Njegov pokušaj uspio je krasno koli na kopnu toliko na otocih okolo Dubrovnika.

Repa liepo se razvila, velik je list učinila, a debeli korien uhvatila, do blizu 1 kilogram težak. Dokaze li se analizom, da repa sadrži dovoljnu količinu sladora, gospođa Jelić i drugovi ustrojiti će u Dubrovniku tvornicu sladora. Time će opet nešto privrediti domaće gospodarstvo i trgovinu, a narod će se otvoriti novo vrelo i blagostanje.

Nebi li se i kod nas u Istri moglo kušati gojenjem repe za slador?

Naša braća u Dalmaciji pomogose si najprije buhaćem, pak duhanom, a sada eto hoće da pokuše i pravljenjem sladora, dođim neima kod nas u Istri svaki tomu ni traga.

E dakako, tko bi jeo visoki politiku i provadjao naše raznarodjenje, kad bi se gospođa kod zemaljskog odhora, kod zemaljskog kulturnog vieća itd. imala baviti takvim tricami!

Razni prinosi:

Izkaz prinosa prispejlih na Družbu sv. Cirila i Metoda za Istru tekom mjeseca veljače 1901.*

- Uredn. "Karlovački Glasnik" sa skupljenih od dr. Boža Vinčević, odvjetnika u Karlovcu K 18—
- Podarise u kavani "Quarnero" u Opatici, za stolom Hrvata na predlog g. I. Ratkovića: dr. F. Spevec, dr. P. Gavrančić, g. V. Farkas, te jeti dr. Ratković svaki po K 4 16—
- Uprava "Hrv. Branika" Mitro-vica, podarenih od raznih G. dr. Čuković, kod bisk. ord. u Trstu; podarenih od g. E. Huth, umir. vojn. zapnika u Ljubljani K 5, kojim dođaje svojih 5 ukupno 10—
- G. Bernard Fürth, tvor. žigica "dobitak" za II. polugodište prošle god., prip. družbi 2258-55
- G. Žic N., Kastav, prip. višak sabr. novca za skopni objed prig. konšt. obč. zast. i izbora odb. glavaara dne 4. febrara G. F. Katarinić, Nerezine, sab. u tam. hrv. čitaonici 12—
- Administ. "Agrarner Tagblatt" njoj stiglih prinosa 10—
- G. V. Spiničić, nar. zast., Beč podar. od g. L. Ružić, kuća-vlasnika u Beču 10—
- Muška podruž. u Kastvu sab. a) kod V. Slavica u Matuljah K 1-26, b) na predlog J. Pavlinića iz Rubeši kod V. Frlana K 13.04, c) dne 4. febrara tek. g. preost. rač. od objeda te na predlog L. Frlana K 14— ukupno 28-30
- G. A. Belanić, Trst, podar. od gg. A. Morina i G. Ivančića prig. pop. fasije za ličnu doh. svaki po K 1, te on sam daruje na usp. prem. mu baba gdje. A. ud. Skopinčić K 2 ukupno 4—
- Uredn. "Hrv. Branika", Mitro-vica, pod. od g. J. Paulić predst. kod Prnjavora umjesto vienca na odar pok. prijatelja M. Kunde 20—
- Administ. "Agrar. Tagblatt" podar. od g. Leusteka 12—
- Zenska podruž., Kastav, po svojoj blagajnici L. Bačić 84-52
- G. V. Puharić, Jelsane, sabr. po gđjici. A. Tostovski na predlog g. P. na dan "opasila" u Šapjanah u krcmi g. Dušnika 10—
- Zen. i muška podruž. u Voloskom, od zabave dne 2. febr. predaju čisti prihod 108—
- Upr. "Nar. Lista" Volosko sabr. i po njoj već oglašenih 18-50
- Veleč. g. kanonik Frisch u Rimu, ustupljenu tražbinu napram Amadeo Gilardi i od dr. Janjevića uljeranu 51-45
- Sabrano na zabavi u "Zori" u Opatici dne 9. febrara putem šaljive poste 34-28

* Usled kojekakvih zatezanja i zaprieka zaostalo se redovitim oglašavanjem mjesečnih izkaza izravnih prinosa na ravnateljstvo družbe sve ove do sada, nu svadane sve ote neprilike, siederitca obje-odnanjenje svih zastoja izkaza, kropologičkim redom, na svepobde zanimanje i zadovoljstvo putem "Naše Sloge" u što kraćem roku.

- Zenska podruž. "Mihotići", po svojoj blagajnici gđjici. M. Albérтини 92-30
- Uprava "Naše Sloge", Pulj sa-bra-nih i oglašenih 52-54
- Gđja. I. Bekar, Volosko, sabr. u kući g. A. Spiničića u Mi-hotićima u krcmi tih prijatelja i rodbine prigod. povr. njegovog sina g. gđje. Antonije sa vjenčanog putovanja dne 12. febrara 123-40
- Prva podruž. u Spljetu (blag. g. A. Rošić) članarinu ulje-ranu za g. 1900 505-57
- Veleč. g. pop. Frane Volarić, kurat na Koruicu (otok Krk) kao I. obrok utem svote (pri-stupajući kao član utem.) 50—
- Prva lieka "Mediona", Gospić, kao dar 120—
- Dion. Red. u Krizevcih, saklj. svoje glavno skopštine od 4. febrara daruje 100—
- G. E. Jelušić, Volosko, sabr. u društvu "Vološčaka" u krcmi kod "Simeća", licit. duplice vina 3-10
- G. A. Belanić, Trst, sabr. dne 20. febr. u ves. društvu Hr-vata-Lošnjana u Skočnju 73-06
- Uprava "Obžora", Zagreb, njoj prispejlih prinosa 401-01
- Gđjica M. Kihota, učiteljica u "Kastvu" prikošti razpr. sli-čica sv. Cirila i Metoda; po-darenih njoj od g. F. Brčića 10-20
- G. I. Matelić, "Barban", sabr. na "jednoj" pustioj i zabavi mla-dića barbanskih 12-14
- G. F. Hrđy, župe uprav. u Sv. Lovreču svotu predanu mu od uprave "gljenjokopa" u Krapnu za gradnju škole u Vlavoku 500—
- Hrv. pjev. društvo "Trebević", Sarajevo sabra-nih za družbu Zenska podruž. u Voloskom po svojoj blagajnici gđjici. Olgi Stanger: a) članar: za prošlu g. 1900 K 107 i b) darova 16-88 ukupno 123-88
- Uprava "Narodnog Lista" Vo-loško, sabra-nih u br. 7 K 4, u br. 9 K 20-94 24-44
- G. dr. Jančić svoje prinose za mjesec jenar i febrar 4—
- G. Hrvoj Istranić svoje mjesečne prinose za jenar i febrar 4—
- Volosko, dne 5. oktobra 1901. Za ravnateljstvo: Dr. Fabianić, blagajnik.

"Listnica uredništva i uprave. Labinjanin — Labin. Zao nam je, da ne možemo tiskati Vašega dopisa o občinskim izborima, budući da nismo još te posve dobro informirani o teku stvari. U oštalom vidjeti ćemo na djelu onu nekolicinu vanjšćaka, koji su ugovorali sa načelnikom, pa ćemo ih po djelo-vanju moći najbolje suditi. Dopisnikom iz Visnjana, Lanišća i o školam u Labinštini u budućem broju priborili ćemo došlovno. Na početku, sadnjega četvrtogodišta opominjemo dužnike, odnosno pred-platnike, koji sujužno stali i obiljno nekada već jednóm "učine svoje" dužnosti prama ukupni listi, jer isto, sajući redovito list predplatnikom, točno ispu-njuju svoju dužnost. Nezanasište se jedan na drugoga, nego svaki posebice gledajte poslati što nam, po pravu pripada.

Rektifikacija. Podrižani Anton Viscovich pok. Antona vulgo Malin; koj bi povod članka iz Labinštine u novini "Naše Sloge" dd. Pula 20/9 1901 br. 74. jele mlađica Se-stan, kandidata u gorčko sjemenšte, iz-javlja v opravdo "doševnosti" in v ljuho-prava v prisutnosti svedoka Jakova Fur-lanić pok. Alojzija in Santo Zestovich iz Labinja, da na svih v istem članku pisa-nih besed ni nobene istine, ma samo zlobne in preterane izi. Anton Viscovich pok. Antona illiterato firmato mediante me Giacomo Furlani; testimonia a tutto, illiterato firmato mediante me Santo Zestovich testimonia. *) Za stavke pod tim naslovom odgovara uredništvo samo toliko, a koliko je zakonom višano.

Filijalka "K. pr. v. s. kredita i banka" za trgovinu i obrt u Trstu prima: Uplate u krunama sa predobitkom od 4 dana po 2 1/2% U pamini na ime sa predob. od 4 dana po 2 1/2% U napoleona sa pisma sa predob. od 30 d. po 2 1/2% Okružni odlet u krunama razpoloživ. najesta, 2 1/2%, na svaku svota. Kruna i napoleoni u takavom računu. Uvjrt se odlagaju prigodice već pisma roka predobjave. izdaje doznačnice za Beč, Budimpeštu, Borna, Katiwe-vari, Kiska, Liravo, Prag, Münchenberg, Trepeny, kao također za Zagreb, Arad, Belez, Galoz, Gradac, Sibinj, Ticholci, Čilovec, Ljubljani, Linc, Olomouc, Sazir i Solograd bez troška. Bavi se kupnjom i prodajom divja, novca i vrednosnih papira. Prima u plate svadama, izvadnih vred-nosti kao i uplate srebrne vrti. Daje predumove na uwaranta i vrednosni dokumente, c. s. Eredaj izv. nove svota na dokumente za London, Pariz, Berlin i druge trgov. po vrlo uspešnih uvjetih. Kredita pisma. Isdaje za: kogod ug-Uloži u pohranu. Prima se u pohranu vrednosni papiri, zlatni i srebrni novac i bankovni papiri. Uvjrt se mogu doznati obratit se na blagajne izvoda. Mjetibene naputnice. Blagajne izvoda; kolokaja mjetibene naputnice talijanske banke u talijanskim lirama ili u krunama po danjem tečaju. Trst, 1. kolovoza 1900.

Restauracija SEPUKA — PAZIN sa sobami za pripravanje i preporača se p. u občinstva i putnikom za mnogobrojaj posjet, obekajuć uvijek najtočniju posla-gu i "dobru" domaću kuhinju te razna zdrava i krepka vina. Dobiju se također de-sertna vina, likeri i slastice.

Antona Černigoj Trst. Via di Piazza vetchia 1 u h. p. Marozzi, Muzička stolarije zaloge u Godici. Skladišta u Solkanu — Trstu. Tvornica sa strojernih obratom. *) Svaka je konkurencija nemoguća jer je pokudstvo iz prije ruke.